EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 28. 9. 2022
COM(2022) 489 final

2022/0298 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 2009/148/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci

{SEC(2022) 342 final} - {SWD(2022) 310 final} - {SWD(2022) 311 final} -
{SWD(2022) 312 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1 KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Jedným z cieľom Európskej únie (EÚ) je presadzovať blaho a trvalo udržateľný rozvoj založený na sociálnom trhovom hospodárstve s vysokou konkurencieschopnosťou zameranom na dosiahnutie plnej zamestnanosti a sociálneho pokroku[1]. Právo každého pracovníka na pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú jeho zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť, sú zakotvené v článku 31 Charty základných práv Európskej únie. V zásade 10 Európskeho piliera sociálnych práv[2] sa stanovuje, že pracovníci majú právo na vysokú úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Predsedníčka von der Leyenová sa vo svojich politických usmerneniach zaviazala k predloženiu európskeho plánu na boj proti rakovine s cieľom podporiť členské štáty pri zlepšovaní kontroly rakoviny a starostlivosti o pacientov s rakovinou[3]. Tento návrh napĺňa záväzok prijatý v Európskom pláne boja proti rakovine[4], Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv a strategickom rámci EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na obdobie 2021 – 2027[5] s cieľom ďalej znižovať vystavenie pracovníkov azbestu, ktorý je vysoko nebezpečnou karcinogénnou látkou. Tento návrh, ktorý je jednou z priorít v rámci témy 3 – Silnejšie hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a pracovné miesta – Konferencie o budúcnosti Európy, je kľúčovou úlohou pracovného programu Komisie na rok 2022[6].

Ochrana pracovníkov pred vystavením azbestu je takisto kľúčovou prioritou pre Európsky parlament. Európsky parlament vo svojom uznesení z októbra 2021[7] stanovil komplexný prístup k riešeniu problémov s azbestom použitým v minulosti. V reakcii na to Komisia prijala *Oznámenie o práci pre budúcnosť bez azbestu: európsky prístup k riešeniu zdravotných rizík spojených s azbestom*[8]. Uceleným spôsobom sa v ňom riešia riziká pre verejné zdravie vyplývajúce z azbestu a predstavujú sa v ňom opatrenia na úrovni EÚ na boj proti azbestu v priebehu celého jeho životného cyklu.

Rakovina z povolania je v EÚ hlavnou príčinou úmrtí súvisiacich so zamestnaním[9]. Primárne ju spôsobuje expozícia karcinogénnym látkam, ako je azbest. Až 78 % prípadov rakoviny z povolania, ktoré sa zistili v členských štátoch, súvisí práve s azbestom[10]. Pri vdýchnutí môžu vlákna azbestu vo vzduchu viesť napríklad ku mezoteliómu[11] a rakovine pľúc, pričom priemerný časový interval medzi expozíciou a prvými príznakmi ochorenia je 30 rokov. Tieto

---

1 Článok 3 Zmluvy o Európskej únii.
2 https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/sk/.
3 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_sk.pdf.
4 https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.
5 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0323&qid=1626089672913#PP1Contents
6 https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar%3A9fb5131e-30e9-11ec-bd8e-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.
7 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0427_SK.html.
8 [odkaz sa pridá po jeho prijatí].
9 S podielom 52 % je rakovina z povolania hlavnou príčinou úmrtí súvisiacich so zamestnaním v EÚ, po nej nasledujú ochorenia obehového systému (24 %), úrazy (2 %) a všetky ostatné príčiny (22 %) [údaje za rok 2017, ktoré teda zahŕňajú EÚ a Spojené kráľovstvo (https://visualisation.osha.europa.eu/osh-costs#!/)].
10 https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics
11 Mezotelióm je typ rakoviny, ktorá sa vyvíja z tenkej vrstvy tkaniva, ktorá pokrýva mnohé z vnútorných orgánov (tzv. mezotel).

typy rakoviny sa preto môžu vyvinúť až desaťročia po vystavení azbestu pri práci, a to aj po odchode pracovníkov do dôchodku. Z tohto dôvodu je zložité vysledovať vystavenia pracovníkov v minulosti a odhaliť príčinnú súvislosť medzi rakovinou a expozíciou azbestu v súvislosti so zamestnaním. Počet osôb postihnutých chorobami z povolania v súvislosti s azbestom preto môže byť podhodnotený.

Postupný zákaz používania azbestu sa v EÚ začal v roku 1988 zákazom krocidolitu (známeho aj ako modrý azbest)[12] a následne sa rozšíril aj na ostatné materiály s obsahom azbestu. Od roku 2005 sú v EÚ všetky formy azbestu zakázané[13].

Prvé opatrenie EÚ zamerané na ochranu pracovníkov pred osobitnými rizikami expozície azbestu na pracovisku pochádza z roku 1983, keď bola prijatá smernica Rady 83/477/EHS[14]. Táto smernica bola niekoľkokrát podstatne zmenená až do jej posledného kodifikovaného znenia, smernice 2009/148/ES (ďalej len „smernica o ochrane pred azbestom pri práci“)[15]. Keďže azbest je karcinogénna látka, ustanovenia v smernici 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci[16] (ďalej len „smernica o karcinogénoch, mutagénoch a látkach poškodzujúcich reprodukciu“) sa uplatňuje vždy, keď sú priaznivejšie pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov. To zahŕňa požiadavku na minimalizáciu expozície, keďže ešte nebolo možné určiť prahovú hodnotu expozície, pod ktorou expozícia azbestu nepredstavuje riziko vzniku rakoviny. Zamestnávatelia by preto mali v súlade so smernicou o karcinogénoch, mutagénoch a látkach poškodzujúcich reprodukciu zabezpečiť, aby sa riziko súvisiace s expozíciou pracovníkov azbestu na pracovisku znížilo na minimum a v každom prípade na takú nízku úroveň, ako je to technicky možné.

Smernicou o ochrane pred azbestom pri práci sa pracovníci chránia pred rizikami pre ich zdravie, ktoré vznikajú alebo môžu vzniknúť pri vystavení účinkom azbestu pri práci, a to aj predchádzaním takýmto rizikám. Podľa smernice o ochrane pred azbestom pri práci sa expozícia pracovníkov pri všetkých činnostiach, pri ktorých sú alebo môžu byť vystavení prachu z azbestu alebo materiálu s obsahom azbestu, musí znížiť na minimum a v každom prípade pod stanovenú záväznú limitnú hodnotu expozície pri práci (ďalej len „hodnota OEL“) 0,1 vlákna/cm^3 vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru. To zahŕňa situácie, v ktorých pracovníci znovu vstupujú na pracovisko po vykonaní činností, ako je demolácia, odstraňovanie azbestu, oprava a údržba, pri ktorých je možné predvídať prekročenie stanovenej limitnej hodnoty napriek použitiu technických preventívnych opatrení na obmedzenie koncentrácií azbestu vo vzduchu. V prípade prekročenia limitnej hodnoty sa musia zistiť príčiny a zamestnávateľ musí prijať príslušné opatrenia manažmentu rizík na nápravu situácie ešte pred začiatkom prác. Treba takisto uviesť, že ak nie je možné dodržať hodnotu OEL inými prostriedkami, zamestnávatelia musia pracovníkom poskytnúť vhodné

---

12 Smernica Rady 83/478/EHS z 19. septembra 1983, ktorou sa po piatykrát mení a dopĺňa (azbest) smernica 76/769/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES L 263, 24.9.1983, s. 33).

13 Uvádzanie azbestu na trh a jeho používanie bolo v EÚ zakázané smernicou Komisie 1999/77/ES z 26. júla 1999, ktorou sa prispôsobuje technickému pokroku po šiestykrát príloha I k smernici Rady 76/769/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (azbest). Táto smernica bola zrušená nariadením REACH [nariadenie (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1), pozri jeho prílohu XVII, položku 6, o azbestových vláknach].

14 Ú. v. ES L 263, 24.9.1983, s. 25.

15 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES z 30. novembra 2009 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (Ú. v. EÚ L 330, 16.12.2009, s. 28).

16 Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 50 (článok 1 ods. 4).

dýchacie prístroje a iné osobné ochranné prostriedky. Okrem toho sa na zamestnávateľov uplatňujú prísne ustanovenia, pokiaľ ide o ochranu, plánovanie a odbornú prípravu.

Hoci sú odstraňovanie, výroba a spracovanie azbestu zakázané, stále v celej EÚ pretrváva značný problém zdedený z minulosti, ktorý predstavuje výzvu pre verejné zdravie a ochranu zdravia pri práci, keďže azbest sa stále nachádza v mnohých starších budovách, ktoré budú v nadchádzajúcich rokoch pravdepodobne obnovené, upravené alebo zbúrané. Iniciatíva „vlna obnovy“[17] v rámci Európskej zelenej dohody má predovšetkým za cieľ zrýchliť tempo obnovy budov v celej EÚ. Keďže k riziku vystavenia účinkom azbestu dochádza prevažne počas obnovy, údržby a búracích prác, je dôležité posilniť preventívne opatrenia s cieľom ďalej obmedziť expozíciu pracovníkov azbestu.

Odhaduje sa, že v súčasnosti je vystavených azbestu 4,1 až 7,3 milióna pracovníkov[18]. Riziko tejto expozície súvisí väčšinou s manipuláciou s materiálmi s obsahom azbestu a s rozptýlením azbestových vláken počas stavebných prác, akými sú obnova, údržba, oprava a demolácia. Zo všetkých pracovníkov vystavených azbestu pracuje 97 % v stavebníctve vrátane súvisiacich povolaní, ako sú pokrývačské, klampiarske, tesárske či podlahárske práce. K expozícii azbestu dochádza aj v iných hospodárskych odvetviach, ako je nakladanie s odpadom (2 % všetkých vystavených pracovníkov), ťažba a dobývanie, hasenie požiarov, hĺbenie tunelov a údržba, ako aj pri odbere vzoriek azbestu a jeho analýze. K riziku vystavenia účinkom azbestu môže takisto dochádzať pri oprave či demontáži lodí, vrtných plošín a dopravných prostriedkov, ako sú vlaky a lietadlá s azbestovou izoláciou.

Aby boli opatrenia na ochranu pracovníkov pred expozíciou azbestu čo najúčinnejšie, smernica o ochrane pred azbestom pri práci musí byť doplnená novými vedeckými poznatkami, ktoré sa objavili od jej poslednej podstatnej revízie.

Súčasná hodnota OEL 0,1 vlákna/cm^3 v smernici o ochrane pred azbestom pri práci bola stanovená v roku 2003 na základe v tom čase dostupných vedecko-technických poznatkov. Smernica o ochrane pred azbestom pri práci zahŕňa minimálne požiadavky, ktoré by sa mali preskúmať na základe získaných skúseností a technického rozvoja v tejto oblasti. V nadväznosti na najnovší vedecko-technologický vývoj v tejto oblasti existuje priestor na zlepšenie ochrany pracovníkov vystavených azbestu, a tým na zníženie pravdepodobnosti, že sa u pracovníkov vyskytnú ochorenia súvisiace s azbestom. Štyri členské štáty už vo svojich právnych predpisoch navyše zaviedli prísnejšiu hodnotu OEL[19].

Vďaka navrhovanej zmene smernice o ochrane pred azbestom pri práci sa zefektívni v nej stanovená hodnota OEL, a to jej aktualizovaním na základe najnovších dostupných vedeckých dôkazov. Navrhovanú zmenu podporuje najnovšie hĺbkové hodnotenie smernice o ochrane pred azbestom pri práci [hodnotenie *ex post* smerníc EÚ v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) z roku 2017[20]] a najnovšie posúdenie vykonávania smerníc EÚ

---

17 Oznámenie Komisie s názvom Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok [COM(2020) 662 final].

18 Externá štúdia, RPA, 2021. Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie, Lassen, C., Christens, F., Vencovska, J. a kol., *Study on collecting information on substances with the view to analyse health, socio-economic and environmental impacts in connection with possible amendments of Directive 98/24/EC (Chemical Agents) and Directive 2009/148/EC (Asbestos): final report for asbestos* [Štúdia o zhromažďovaní informácií o látkach s cieľom analyzovať zdravotné, sociálno-ekonomické a environmentálne vplyvy v súvislosti s možnými zmenami smernice 98/24/ES (chemické faktory) a smernice 2009/148/ES (azbest): záverečná správa týkajúca sa azbestu], Úrad pre publikácie, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2767/981554.

19 Nemecko, Dánsko, Francúzsko a Holandsko.

20 SWD(2017) 10 final.

v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci za obdobie 2013 – 2017. V najnovšom hĺbkovom hodnotení smernice o ochrane pred azbestom pri práci sa dospelo k záveru, že táto smernica je stále veľmi relevantná a že v záujme zvýšenia jej účinnosti vzhľadom na vedecký pokrok by sa malo zvážiť zníženie hodnoty OEL, ktorá bola stanovená v smernici o ochrane pred azbestom pri práci.

Komisia požiadala Výbor pre hodnotenie rizík zriadený pri Európskej chemickej agentúre (ECHA), aby posúdil vedeckú relevantnosť súčasnej hodnoty OEL pre azbest, aby tak získala podklady na prípravu návrhu na zmenu smernice o ochrane pred azbestom pri práci. Vedecké stanovisko Výboru pre hodnotenie rizík bolo prijaté v júni 2021[21]. V ňom sa potvrdilo, že azbest nemá bezpečnú úroveň vystavenia, čo znamená, že každé vystavenie azbestu môže v konečnom dôsledku viesť k vzniku ochorenia. Odvodil sa vzťah medzi úrovňami a pridruženým rizikom (ďalej len „vzťah medzi expozíciou a rizikom“), v ktorom sa vyjadruje nadmerné riziko úmrtnosti na rakovinu pľúc a mezotelióm (spolu) ako funkcia koncentrácie vlákien vo vzduchu. Tripartitný Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa okrem toho jednomyseľne zhodol, že je potrebné znížiť súčasnú hodnotu OEL.

Znížením expozície azbestu na pracovisku prostredníctvom účinného zníženia hodnoty OEL v celej EÚ sa pomôže predchádzať výskytu prípadov rakoviny a súvisiacich úmrtí. Následne sa tým zlepší ochrana pracovníkov, a to zvyšovaním dĺžky, kvality a produktivity pracovného života pracovníkov EÚ a zabezpečovaním podobnej minimálnej úrovne ochrany v celej EÚ. Vytvárajú sa tým takisto rovnaké podmienky pre podniky, keďže sa tým zabráni spoločnostiam, ktoré neprijímajú vhodné opatrenia, získať konkurenčnú výhodu oproti tým, ktorí tieto opatrenia prijímajú.

Očakáva sa, že ak sa neprijmú žiadne opatrenia a z dôvodu latentného obdobia dôsledkov neúčinnej prevencie (t. j. účinkov na zdravie), podniky budú musieť v budúcnosti znášať vyššie náklady a budú trpieť zníženou produktivitou v dôsledku absencií zamestnancov a straty odbornosti. V členských štátoch by to viedlo k zvýšeným nákladom na sociálne zabezpečenie (napr. v dôsledku vyšších nákladov na lekárske ošetrenie a na dávky v práceneschopnosti) a k ušlým daňovým príjmom.

Revízia hodnoty OEL v rámci smernice o ochrane pred azbestom pri práci povedie k väčšej harmonizácii limitných hodnôt v celej EÚ, vďaka čomu sa očakáva, že podniky budú mať rovnaké podmienky. Jednoduchšie uplatniteľné limitné hodnoty budú okrem toho prospešné pre spoločnosti, ktoré chcú pôsobiť vo viacerých členských štátoch. To môže viesť k úsporám, keďže naprieč zariadeniami sa môžu prijať spoločné riešenia, namiesto potreby navrhnúť riešenia osobitne pre danú lokalitu, aby boli splnené rozličné požiadavky týkajúce sa hodnoty OEL.

Opatreniami na úrovni EÚ sa takisto vytvoria spravodlivejšie podmienky pre vyslaných, cezhraničných a mobilných pracovníkov vystavených azbestu v stavebníctve (kde sa značný počet vyslaných pracovníkov presúva z jedného miesta na druhé, často vo viacerých členských štátoch), ako aj spravodlivejšie rozdelenie nákladov na zdravotnú starostlivosť medzi členskými štátmi.

[21] Výbor pre hodnotenie rizík, *Opinion on scientific evaluation of occupational exposure limits for Asbestos* (Stanovisko k vedeckému hodnoteniu limitných hodnôt expozície pri práci pre azbest) (ECHA/RAC/A77-O-0000006981-66-01/F).

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Táto iniciatíva je v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv, najmä s jeho 10. zásadou týkajúcou sa práva na zdravé, bezpečné a prispôsobené pracovné prostredie, ako aj s jeho akčným plánom. Revízia hodnoty OEL pomôže prispieť k vysokej úrovni ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov.

Táto iniciatíva takisto vychádza zo záväzku Komisie prijatého v Strategickom rámci EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na obdobie 2021 – 2027 a v Európskom pláne boja proti rakovine s cieľom ďalej znížiť hodnotu OEL pre azbest v smernici o ochrane pred azbestom pri práci v roku 2022.

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci[22] (ďalej len „rámcová smernica o BOZP“) a smernica o karcinogénoch, mutagénoch a látkach poškodzujúcich reprodukciu nemajú žiadny vplyv na prísnejšie alebo osobitnejšie pravidlá v rámci smernice o ochrane pred azbestom pri práci.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Nariadením REACH[23] (účinným od roku 2007) sa okrem iného stanovili dva odlišné regulačné prístupy EÚ: obmedzenia a autorizácie.

Od roku 1988 je zakázané uvádzať na trh a používať krocidolit a výrobky, ktoré ho obsahujú. Obmedzilo sa aj uvádzanie výrobkov obsahujúcich iné formy azbestu na trh. Tieto ustanovenia sa niekoľkokrát zmenili, kým sa v roku 2005 zaviedol konečný zákaz výroby a uvádzania všetkých foriem azbestu na trh a ich používania, ako aj výrobkov a zmesí, ktoré ho obsahujú a do ktorých boli zámerne[24] pridávané.

Smernica o ochrane pred azbestom pri práci a nariadenie REACH sú dôležité pre ochranu pracovníkov pred rizikami vystavenia účinkom azbestu.

Smernica o ochrane pred azbestom pri práci a nariadenie REACH sa právne dopĺňajú. V rámcovej smernici o BOZP[25] sa ustanovujú hlavné princípy týkajúce sa ohrozenia pri práci a bezpečnosti a ochrany zdravia. Vzťahuje sa na všetky odvetvia činností a nemá žiadny vplyv na súčasné ani budúce vnútroštátne a pravidlá EÚ, ktorými sa zabezpečuje vyššia úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Súbor samostatných smerníc v oblasti BOZP bol prijatý na základe článku 16 rámcovej smernice o BOZP (vrátane smernice o ochrane pred azbestom pri práci). V nariadení REACH sa zase stanovuje, že sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy o ochrane pracovníkov vrátane smernice o ochrane pred azbestom pri práci.

---

22 Ú. v. ES L 183, 29.6.1989, s. 1.

23 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií. Dostupné na adrese: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A32006R1907.

24 Smernica Komisie 1999/77/ES z 26. júla 1999, ktorou sa prispôsobuje technickému pokroku po šiestykrát príloha I k smernici Rady 76/769/EHS o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (azbest), zrušená nariadením REACH [nariadenie (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006. s. 1), pozri jeho prílohu XVII, položku 6 o azbestových vláknach].

25 Pozri poznámku pod čiarou č. 22.

2 PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

V článku 153 ods. 2 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovuje, že Európsky parlament a Rada „môžu v oblastiach uvedených v odseku 1 písm. a) až i) [článku 153 ZFEÚ] prijímať vo forme smerníc minimálne požiadavky na ich postupné uskutočňovanie so zreteľom na podmienky a technické predpisy prijímané v každom z členských štátov. Takéto smernice nesmú ukladať také správne, finančné a právne obmedzenia, ktoré by bránili vzniku a rozvoju malých a stredných podnikov“. V článku 153 ods. 1 písm. a) ZFEÚ sa stanovuje, že EÚ podporuje a dopĺňa činnosti členských štátov v tejto oblasti: „zlepšovanie pracovného prostredia najmä s ohľadom na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov“.

Smernica o ochrane pred azbestom pri práci bola prijatá na základe článku 153 ods. 2 písm. b) ZFEÚ s cieľom zlepšiť zdravie a bezpečnosť pracovníkov. Cieľom tohto návrhu je posilniť úroveň ochrany zdravia pracovníkov v súlade s článkom 153 ods. 1 písm. a) ZFEÚ formou revidovanej hodnoty OEL spolu s určitými technickými úpravami. Článok 153 ods. 2 písm. b) ZFEÚ preto predstavuje náležitý právny základ pre návrh Komisie.

Podľa článku 153 ods. 2 ZFEÚ je zlepšovanie pracovného prostredia, najmä s ohľadom na ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov, súčasťou sociálnej politiky, kde sa EÚ delí o právomoc s členskými štátmi.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Keďže riziká vystavenia účinkom azbestu, ktoré hrozia pracovníkom z hľadiska zdravia a bezpečnosti, sú v celej EÚ vo všeobecnosti podobné, jasnou úlohou EÚ je podpora členských štátov pri riešení takýchto rizík.

Údaje zozbierané počas prípravných prác naznačujú, že pri stanovovaní limitných hodnôt pre azbest sú medzi členskými štátmi rozdiely. V dôsledku toho majú pracovníci v EÚ rozdielne úrovne ochrany. Tri členské štáty stanovili záväzné OEL pod hodnotou OEL na úrovni EÚ (Dánsko[26], Holandsko[27] a Francúzsko[28]), zatiaľ čo jeden členský štát (Nemecko[29]) okrem záväznej limitnej hodnoty stanovil aj limitnú hodnotu zodpovedajúcu prijateľnej koncentrácii[30], čím prijal ešte prísnejší prístup, ako je využitie súčasnej hodnoty OEL na úrovni EÚ.

Tieto štyri členské štáty už znížili svoje limitné hodnoty expozície pre azbest pod úroveň hodnoty OEL zakotvenej v právnych predpisoch EÚ, uznávajúc najnovší vývoj vedeckých poznatkov a technológií v tejto oblasti.

Aktualizácia smernice o ochrane pred azbestom pri práci je účinným spôsobom na zabezpečenie, že ochranné opatrenia sú zodpovedajúcim spôsobom aktualizované vo všetkých

---

[26] Od roku 2022 je limitná hodnota pre azbest na úrovni 0,003 vlákna/cm^3 (https://asbest-huset.dk/graensevaerdi/).

[27] Od roku 2017 by azbestové vlákna chryzotilového druhu a amfibolické azbestové vlákna nemali presiahnuť koncentráciu 0,002 vlákna/cm^3.

[28] Od roku 2015 je hodnota OEL 0,01 vlákna/cm^3, meraná transmisnou elektrónovou mikroskopiou, teda vrátane tzv. tenkých azbestových vlákien.

[29] Zatiaľ čo súčasná záväzná hodnota OEL v Nemecku je na úrovni 0,1 vlákna/cm^3, v záväzných usmerneniach sa požadujú opatrenia, o ktorých sa predpokladá, že v praxi znížia koncentráciu expozície pod „prijateľnú úroveň“ (0,01 vlákna/m^3).

[30] Prijateľné riziko je dodatočné riziko vzniku rakoviny, ktoré je prijateľné, čo zo štatistického hľadiska znamená, že na rakovinu ochorejú štyri z 10 000 osôb vystavených látke počas svojho pracovného života. BAuA, *Národný azbestový profil Nemecka*, 2014.

členských štátoch. Prispeje sa tým k dosiahnutiu jednotnej úrovne minimálnych požiadaviek zameraných na zaistenie lepšej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia, a teda k minimalizácii rozdielov v ochrane zdravia a bezpečnosti pracovníkov medzi členskými štátmi a na celom jednotnom trhu EÚ.

Revidovanou hodnotou OEL na úrovni EÚ sa preto prispeje k dosiahnutiu harmonizovanejšej a lepšej ochrany pracovníkov, ako aj rovnakých podmienok pre podniky v celej EÚ.

Jednoduchšie uplatniteľné limitné hodnoty môžu byť okrem toho prospešné pre spoločnosti, ktoré chcú pôsobiť vo viacerých členských štátoch. To môže viesť k úsporám, keďže naprieč zariadeniami sa môžu prijať spoločné riešenia, namiesto potreby navrhnúť riešenia osobitne pre danú lokalitu, aby boli splnené rozličné požiadavky týkajúce sa hodnoty OEL.

Revízia limitnej hodnoty je mimoriadne komplexná a vyžaduje si vysokú úroveň vedeckých poznatkov. Podstatnou výhodou revízie hodnoty OEL na úrovni EÚ je eliminácia potreby členských štátov vykonávať ich vlastné vedecké analýzy, čo so sebou prináša významné úspory na administratívnych nákladoch. Tieto ušetrené zdroje by sa naopak mohli vyčleniť na ďalšie zlepšenie politík BOZP v každom členskom štáte.

Z toho vyplýva, že na dosiahnutie cieľov tohto návrhu je nevyhnutné prijať opatrenie na úrovni EÚ, keďže tieto ciele nie je možné z dôvodov rozsahu a dôsledkov navrhovaného opatrenia uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, či už na celoštátnej alebo na regionálnej a miestnej úrovni. Je to v súlade s článkom 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ). Zmenu smernice o ochrane pred azbestom pri práci možno vykonať len na úrovni EÚ a po dvojfázových konzultáciách so sociálnymi partnermi (s vedením a so zamestnancami) v súlade s článkom 154 ZFEÚ.

- **Proporcionalita**

Navrhovaná zmena smernice o ochrane pred azbestom pri práci je zameraná na: i) revíziu hodnoty OEL pre azbest zmenou článku 8 smernice o ochrane pred azbestom pri práci na základe dostupných vedeckých a technologických údajov, ako sa stanovuje v odôvodnení 3 smernice o ochrane pred azbestom pri práci, ii) riešenie niektorých aspektov, ktoré sú priamo spojené so znížením súčasnej hodnoty OEL (napr. techník na meranie) a iii) poskytovanie technických vysvetlení znenia smernice.

Pokiaľ ide o navrhovanú limitnú hodnotu, po dôkladných diskusiách so všetkými zainteresovanými stranami (so zástupcami organizácií zamestnancov, zamestnávateľov a vlád) sa zohľadnili faktory socioekonomickej uskutočniteľnosti. Cieľom tejto iniciatívy je zabezpečiť vyvážený prístup, t. j. zabrániť tomu, aby podniky čelili vážnym hospodárskym znevýhodneniam, a súčasne zaistiť primeranú ochranu pracovníkov na úrovni EÚ. Iniciatíva sa vzhľadom na kumulované a dlhodobé výhody z hľadiska znižovania zdravotných rizík vyplývajúcich z vystavenia pracovníkov azbestu a záchranu životov považuje za vyváženú a odôvodnenú, a to bez vytvorenia neprimeranej záťaže na podniky v dotknutých odvetviach vrátane mikropodnikov, malých a stredných podnikov.

V tomto návrhu sa v súlade s článkom 153 ods. 4 ZFEÚ stanovujú minimálne požiadavky a žiadnemu členskému štátu sa tým nebráni v tom, aby si ponechal alebo zaviedol prísnejšie ochranné opatrenia zlučiteľné so zmluvami, napríklad v podobe nižších limitných hodnôt alebo iných ustanovení zabezpečujúcich väčšiu ochranu pracovníkov.

Z toho vyplýva, že v súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 ods. 4 ZEÚ tento návrh neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie jeho cieľov. Podrobné informácie o súlade so zásadou proporcionality sú uvedené v posúdení vplyvu pripojenom k tomuto návrhu (oddiel 8.2).

- **Výber nástroja**

V článku 153 ods. 2 písm. b) ZFEÚ sa stanovuje, že minimálne požiadavky na ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov možno prijímať „vo forme smerníc“.

3 VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V najnovšom hĺbkovom hodnotení smernice o ochrane pred azbestom pri práci (hodnotenie *ex post* smerníc EÚ v oblasti BOZP z roku 2017[31]) sa dospelo k záveru, že podľa dostupných dôkazov smernica o ochrane pred azbestom pri práci je stále veľmi relevantná a účinná. V podpornej štúdii k tomuto hodnoteniu sa okrem toho konštatuje, že na zvýšenie relevantnosti a účinnosti smernice o ochrane pred azbestom pri práci by sa malo zvážiť zníženie hodnoty OEL pre azbest. V štúdii sa zároveň uvádza, že táto otázka si vyžaduje podrobnejšiu analýzu. Tento návrh sa zameriava na uvedené zistenia a zakladá sa na dôkladnej analýze identifikovaných problémov.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Dvojfázová konzultácia so sociálnymi partnermi EÚ v súlade s článkom 154 ZFEÚ

V rokoch 2020 a 2021 Komisia uskutočnila dvojfázovú konzultáciu so sociálnymi partnermi na úrovni EÚ v zmysle článku 154 ods. 2 ZFEÚ. Prvá fáza konzultácie so sociálnymi partnermi sa skončila 11. februára 2021, pričom sa v rámci nej potvrdila celková podpora sociálnych partnerov, pokiaľ ide o revíziu súčasnej hodnoty OEL pre azbest. Druhá fáza konzultácie, ktorá bola zameraná na plánovaný obsah možného návrhu, sa skončila 30. septembra 2021.

Táto konzultácia Komisii umožnila zhromaždiť stanoviská sociálnych partnerov EÚ o možnom zameraní a obsahu opatrenia EÚ týkajúceho sa revízie záväznej hodnoty OEL pre azbest.

Výsledky prvej fázy konzultácie potvrdzujú celkovú podporu sociálnych partnerov, pokiaľ ide o prístup na úrovni Únie k hodnotám OEL pre nebezpečné chemikálie v celej EÚ.

Dve organizácie pracovníkov, ktoré odpovedali v rámci konzultácie[32], potvrdili význam revízie existujúcej hodnoty OEL pre azbest a žiadali o širší rozsah pôsobnosti opatrenia v rámci smernice o ochrane pred azbestom pri práci. Okrem iného navrhli: i) rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice o ochrane pred azbestom pri práci, aby zahŕňala aktualizovaný zoznam všetkých známych druhov vlákien s podobnými škodlivými účinkami na ľudské zdravie, ii) vypustenie koncepcií sporadického vystavenia a vystavenia nízkej intenzity, ako aj drobivých a nedrobivých materiálov obsahujúcich azbest a iii) zákaz zalievania alebo tmelenia azbestu. Okrem toho predložili návrhy o technických aspektoch[33], z ktorých väčšina už je súčasťou všeobecných ustanovení smernice o ochrane pred azbestom pri práci, zatiaľ čo iné presahujú jej rozsah pôsobnosti. Ich návrhy odzrkadľujú návrhy v uznesení Európskeho

31 SWD(2017) 10 final.

32 Európska konfederácia odborových zväzov a Európska federácia stavbárov a pracovníkov v drevospracujúcom priemysle.

33 Napríklad stanovenie minimálnych technických požiadaviek na zníženie koncentrácie azbestových vlákien, reprezentatívne odoberanie vzoriek, pokiaľ ide o osobné vystavenie pracovníkov a iné.

parlamentu[34]. Niektoré z návrhov presahujú rozsah pôsobnosti oblasti politiky BOZP, ako je povinná kontrola budov alebo vytvorenie vnútroštátnych registrov azbestu. Iné návrhy presahujú právomoci EÚ, ako je legislatívny návrh na uznávanie chorôb z povolania, a to s minimálnymi normami pre postupy uznávania, ako aj pre odškodňovanie obetí.

Tri organizácie zamestnávateľov, ktoré odpovedali v rámci konzultácie[35], podporili cieľ účinnej ochrany pracovníkov pred vystavením nebezpečným chemikáliám, a to prípadne stanovením hodnoty OEL na úrovni EÚ. Usúdili, že je to v záujme pracovníkov a podnikov a prispieva to k vytváraniu rovnakých podmienok pre podniky. Zároveň však vyjadrili určité obavy týkajúce sa prístupu zvoleného pri stanovovaní týchto hodnôt. Dve organizácie zamestnávateľov zdôraznili[36], že akákoľvek revízia hodnoty OEL musí byť založená na spoľahlivých vedeckých dôkazoch a dôkladnom posúdení technickej a ekonomickej uskutočniteľnosti a socioekonomického vplyvu, v ktorom má kľúčovú úlohu Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

V druhej fáze konzultácie dve organizácie pracovníkov, ktoré odpovedali v rámci konzultácie[37], uznali význam ďalšieho zlepšovania ochrany pracovníkov pred vystavením azbestu a podporili revíziu hodnoty OEL stanovenej v smernici o ochrane pred azbestom pri práci. Obe organizácie pracovníkov potvrdili svoj postoj z prvej fázy konzultácie, pričom vyzvali na prijatie rovnakých opatrení, ktoré boli súčasťou návrhu v uznesení Európskeho parlamentu.

Tri zo štyroch organizácií zamestnávateľov, ktoré odpovedali v rámci prvej a druhej fázy konzultácie[38], potvrdili svoje predchádzajúce tvrdenia. Združenie lodeníc a výrobcov námorného vybavenia Európy, ktoré odpovedalo len v rámci druhej fázy konzultácie, označilo zalievanie za najlepšiu a najbezpečnejšiu metódu nakladania s azbestom v námornom priemysle.

Porada s Poradným výborom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Tripartitný Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci tvoria zástupcovia vlád a organizácií pracovníkov a zamestnávateľov. O tomto návrhu sa s ním konzultovalo prostredníctvom jeho špecializovanej pracovnej skupiny pre chemické látky, a to v súlade s mandátom Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Komisia v rámci tohto mandátu požaduje aktívnu účasť pracovnej skupiny pre chemické látky pri odporúčaní priorít pre nové alebo revidované vedecké hodnotenia. V stanovisku pracovnej skupiny pre chemické látky sa zohľadňuje vedecký príspevok Výboru pre hodnotenie rizík (RAC), ako aj socioekonomické a realizačné faktory.

---

34 Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o ochrane pracovníkov pred azbestom [2019/2182(INL), Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 45].

35 Konfederácia európskych podnikov (BusinessEurope), Európska asociácia remesiel, malých a stredných podnikov (UEAPME) a Európska federácia stavebného priemyslu.

36 Konfederácia európskych podnikov (BusinessEurope) a Európska asociácia remesiel, malých a stredných podnikov (UEAPME).

37 Európska konfederácia odborových zväzov a Európska federácia stavbárov a pracovníkov v drevospracujúcom priemysle.

38 Konfederácia európskych podnikov (BusinessEurope), Európska asociácia remesiel, malých a stredných podnikov (UEAPME), Európska federácia stavebného priemyslu a Združenie lodeníc a výrobcov námorného vybavenia Európy.

Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci 24. novembra 2021 prijal stanovisko[39] o záväznej hodnoty OEL na úrovni EÚ v zmysle smernice o ochrane pred azbestom pri práci. V tomto stanovisku sa dospelo ku konsenzu, že je potrebné výrazne znížiť existujúcu záväznú hodnotu OEL v záujme lepšej ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov, a to so zreteľom na vedecký a technický vývoj od prijatia súčasnej hodnoty OEL na úrovni 0,1 vlákna/cm^3 v roku 2003. Konsenzus sa však nedosiahol, pokiaľ ide o limitnú hodnotu, ktorá sa má navrhnúť. Vládne záujmové združenie a Záujmové združenie zamestnávateľov dospeli k dohode, že nová limitná hodnota by sa mala stanoviť na úrovni 0,01 vlákna/m^3, zatiaľ čo Záujmové združenie pracovníkov naďalej uprednostňovalo novú hodnotu OEL na úrovni 0,001 vlákna/m^3, čo zodpovedá limitnej hodnote predloženej v uznesení Európskeho parlamentu.

Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so zreteľom na technický vývoj okrem toho navrhol nahradenie fázovej kontrastnej mikroskopie, ktorá je v súčasnosti najčastejšie používanou metodikou na meranie obsahu azbestových vlákien vo vzduchu na pracovisku, modernejšou a citlivejšou metodikou založenou na elektrónovej mikroskopii.

Vládne záujmové združenie v tejto súvislosti zdôraznilo, že vzhľadom na to, že mnohé členské štáty naďalej využívajú fázovú kontrastnú mikroskopiu, bude nevyhnutné prechodné obdobie s cieľom umožniť, aby si laboratóriá mohli zaobstarať nové vybavenie, zabezpečiť odbornú prípravu technických pracovníkov a zorganizovať medzilaboratórne porovnanie. Vládne záujmové združenie dodalo, že na základe skúseností členských štátov s používaním elektrónovej mikroskopie budú laboratóriá na prispôsobenie potrebovať 2 – 3 roky. Vládne záujmové združenie odporučilo, aby sa nová hodnota OEL zaviedla najneskôr štyri roky po nadobudnutí účinnosti zmeny smernice, zatiaľ čo Záujmové združenie zamestnávateľov navrhlo dlhšiu lehotu (4 – 5 rokov). Záujmové združenie pracovníkov požadovalo, aby k zavedeniu novej hodnoty OEL došlo čo najskôr po nadobudnutí účinnosti aktualizovanej smernice o ochrane pred azbestom pri práci.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Pri preskúmavaní limitnej hodnoty podľa smernice o ochrane pred azbestom pri práci sa Komisia riadi osvedčeným postupom, ktorého súčasťou je využívanie vedeckých odporúčaní a konzultovanie s Poradným výborom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Na podporu každého opatrenia v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä v súvislosti s azbestom, je nevyhnutný spoľahlivý vedecký základ. Komisia sa v tejto súvislosti poradila s Výborom RAC.

Výbor RAC rozvíja vysokokvalitné komparatívne analytické poznatky a zabezpečuje, aby sa návrhy, rozhodnutia a politika Komisie týkajúce sa ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov zakladali na spoľahlivých vedeckých dôkazoch. Členovia Výboru RAC sú vysokokvalifikovaní, špecializovaní, nezávislí odborníci vybraní na základe objektívnych kritérií. Komisii poskytujú stanoviská, ktoré pomáhajú pri tvorbe politiky EÚ v oblasti ochrany pracovníkov.

Vedecké stanovisko Výboru RAC potrebné na revíziu hodnoty OEL pre azbest sa prijalo v júni 2021[40]. Podľa stanoviska nemá azbest bezpečnú úroveň vystavenia, čo znamená, že každé vystavenie azbestu môže v konečnom dôsledku spôsobiť vznik choroby súvisiacej

[39] Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, *Stanovisko k záväznej limitnej hodnote expozície pri práci pre azbest v EÚ podľa smernice 2009/148/ES o ochrane pred azbestom pri práci* (dok. č. 008-21), prijaté 24. novembra 2021.

[40] Stanovisko Výboru RAC. Pozri poznámku pod čiarou č. 21.

s azbestom. Odvodil sa preto vzťah medzi expozíciou a rizikom, ktorý predstavuje vzťah medzi úrovňami vystavenia a súvisiacimi rizikami.

Komisia na účely tejto iniciatívy využila stanovisko Výboru RAC k aktualizovanému posúdeniu rizika pre azbest. V stanovisku sa navrhuje vzťah medzi expozíciou a rizikom, ktorý vyjadruje nadmerné riziko úmrtnosti na rakovinu (rakovinu pľúc a mezotelióm) súvisiace s rôznymi úrovňami vystavenia. Vzťah medzi rôznymi hodnotami expozície a rizikom vzniku rakoviny vyjadruje riziko pre vystavených pracovníkov pri rozličných úrovniach hodnoty OEL. Napríklad, v prípade hodnoty expozície rovnocennej so súčasnou hodnotou OEL existuje riziko, že na rakovinu pľúc alebo mezotelióm by mohlo ochorieť 125 zo 100 000 vystavených pracovníkov.

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh sa opiera o posúdenie vplyvu. Správa o posúdení vplyvu bola podporená štúdiou, v rámci ktorej sa zhromažďovali informácie na analýzu zdravotných, socioekonomických a environmentálnych vplyvov v súvislosti s možnými zmenami smernice o ochrane pred azbestom pri práci[41]. Posúdenie vplyvu bolo predložené výboru pre kontrolu regulácie (RSB) a preskúmané 27. apríla 2022. Výbor prijal kladné stanovisko s výhradami 29. apríla 2022. Pripomienky výboru pre kontrolu regulácie sa riešili v záverečnej správe o posúdení vplyvu.

V prípade azbestu boli preskúmané tieto možnosti pre rôzne limitné hodnoty:

- základný scenár v podobe žiadnej ďalšej činnosti zo strany EÚ (možnosť 1) a
- možnosti s rôznymi hodnotami OEL, a to so zreteľom na vedecké stanovisko Výboru RAC[42], stanovisko Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci[43] a hodnoty OEL zavedené v členských štátoch (vedecké stanovisko poskytuje spoľahlivý prístup založený na dôkazoch, zatiaľ čo v stanovisku Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa uvádzajú dôležité informácie na úspešné vykonávanie revidovaných možností týkajúcich sa hodnoty OEL).

Niekoľko ďalších možností bolo zamietnutých v počiatočnej fáze, keďže sa považovali za neprimerané alebo menej účinné pri dosahovaní cieľov tejto iniciatívy. Tieto zamietnuté možnosti sa týkali spôsobu stanovenia hodnoty OEL, výberu iného nástroja, alebo podpory malých a stredných podnikov (MSP). Neregulačné alternatívy, ako sú usmerňovacie dokumenty alebo príklady osvedčených postupov, sa nepovažovali za dostatočne účinné pri dosahovaní cieľov tejto iniciatívy, keďže by viedli k nezáväzným ustanoveniam. Zamietnuté bolo aj prijatie odlišných riešení pre MSP, keďže MSP zamestnávajú veľmi vysoký počet pracovníkov, ktorých sa týka vystavenie azbestu, a na všetkých pracovníkov by sa mala vzťahovať rovnaká úroveň ochrany bez ohľadu na veľkosť podniku.

Komisia uskutočnila analýzu ekonomických, sociálnych a environmentálnych vplyvov rôznych možností politiky. Výsledky tejto analýzy sa uvádzajú v posúdení vplyvu, ktoré je priložené k tomuto návrhu. Možnosti politiky sa porovnali a uprednostňovaná možnosť sa vybrala na základe týchto kritérií: účinnosť, efektívnosť a súdržnosť. Náklady a prínosy boli vypočítané za obdobie 40 rokov. Záťaž ochorenia v budúcnosti za rovnaké obdobie sa

41 Pozri poznámku pod čiarou č. 18.
42 Stanovisko Výboru RAC. Pozri poznámku pod čiarou č. 21.
43 Pozri poznámku pod čiarou č. 39.

odhadla s cieľom náležite zohľadniť latentné obdobie rakoviny. Všetky analytické kroky sa uskutočnili v súlade s usmerneniami o lepšej právnej regulácii[44].

Komisia porovnala navrhované možnosti a zohľadnila stanoviská rôznych zainteresovaných skupín v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Komisia na základe toho vybrala uprednostňovanú možnosť stanovenia hodnoty OEL na úroveň 0,01 vlákna/m^3 vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru a premietla to do príslušného legislatívneho ustanovenia uvedeného v tomto návrhu. Táto možnosť sa vzhľadom na kumulované a dlhodobé výhody z hľadiska znižovania zdravotných rizík vyplývajúcich z vystavenia pracovníkov azbestu a záchranu životov považuje za vyváženú a odôvodnenú, a to bez vytvorenia neprimeranej záťaže na podniky v dotknutých odvetviach vrátane mikropodnikov, malých a stredných podnikov.

Všetky zainteresované skupiny v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa vzhľadom na technický vývoj a potrebu merania omnoho nižších úrovní expozície na kontrolu súladu s potenciálne revidovanou hodnotou OEL dohodli na tom, že ak je to technicky možné, okrem fázovej kontrastnej mikroskopie (v súčasnosti referenčnej metódy kvantifikácie obsahu azbestových vlákien vo vzduchu na pracovisku) možno použiť modernejšiu a citlivejšiu metodiku založenú na elektrónovej mikroskopii. Vládne záujmové združenie a Záujmové združenie zamestnávateľov zároveň zdôraznili, že na zavedenie novej metodiky na meranie bude potrebný určitý čas, keďže mnohé členské štáty stále využívajú fázovú kontrastnú mikroskopiu. Bude preto potrebné adaptačné obdobie na to, aby sa laboratóriám umožnilo zaobstaranie nového vybavenia, zabezpečenie odbornej prípravy technických pracovníkov a organizácia medzilaboratórneho porovnania.

Odhaduje sa, že bez opatrenia na úrovni EÚ budú pracovníci vystavení azbestu aj naďalej čeliť vyššiemu riziku vzniku rakoviny z povolania. Podľa základného scenára[45], ak sa neprijmú žiadne opatrenia, aktuálne úrovne vystavenia povedú v krajinách EÚ27 počas nasledujúcich 40 rokov k 884 prípadom rakoviny, ktoré možno pripísať vystaveniu azbestu pri práci[46] a ktoré v konečnom dôsledku počas rovnakého obdobia spôsobia 707 úmrtí. Podľa odhadov v štúdii, ktorou sa podporuje posúdenie vplyvu[47], tieto odhadované prípady rakoviny povedú k nákladom na zdravotnú starostlivosť v hodnote 228 až 438 miliónov EUR.

Vplyv na pracovníkov

Pokiaľ ide o vplyv na pracovníkov, táto iniciatíva by mala prispieť k predchádzaniu prípadom rakoviny súvisiacim s prácou a zároveň zmierňovať účinky, ako je utrpenie pracovníkov a ich rodín, ktoré sa o nich starajú, znížená kvalita života alebo zhoršenie životnej pohody. Odhaduje sa, že by sa dalo zabrániť 663 prípadom rakoviny (rakoviny pľúc, mezoteliómu, rakoviny hrtana a rakoviny vaječníkov). Peňažne vyjadrený zdravotný prínos iniciatívy sa predpokladá na úrovni 166 až 323 miliónov EUR. Široká verejnosť by okrem toho mohla v dôsledku zvýšených/zlepšených opatrení manažmentu rizík ťažiť zo zníženia vytvárania a šírenia azbestového prachu v okolitých oblastiach.

---

44 K dispozícii na stránke: https://ec.europa.eu/info/better-regulation-guidelines-and-toolbox_sk.

45 Čo najviac sa približujúc situácii v budúcnosti.

46 Vrátane mezoteliómu a rakoviny pľúc, hrtana a vaječníkov.

47 Pozri poznámku pod čiarou č. 18.

Vplyv na zamestnávateľov

Pokiaľ ide o vplyv na zamestnávateľov, táto iniciatíva by mohla viesť k vyšším prevádzkovým nákladom pre podniky, ktoré budú musieť upraviť svoje pracovné postupy na dosiahnutie súladu s novou hodnotou OEL. Tieto náklady budú tvoriť prírastkové náklady na opatrenia manažmentu rizík (vrátane ochranných prostriedkov dýchacích orgánov), náklady na oznamovanie a lekársky dohľad, monitorovacie náklady a náklady na odbornú prípravu. Možné náklady dodatočných opatrení v dôsledku nižšej limitnej hodnoty by pre podniky predstavovali veľmi obmedzenú dodatočnú administratívnu záťaž. Vybraná možnosť by pre podniky viedla k najnižším nákladom.

Odhaduje sa, že mierny negatívny vplyv pocíti len niekoľko malých podnikov v obmedzenom počte odvetví (napr. oprava elektrických zariadení). Je pravdepodobné, že náklady sa do veľkej miery prenesú na zákazníkov.

Neočakáva sa, že by značný počet podnikov v dôsledku uprednostňovanej možnosti ukončil svoju činnosť. V dôsledku toho sa nepredpokladá žiadna významná čistá strata zamestnanosti[48]. Výhody zdravších zamestnancov by mohli mať nepriamy účinok na dobré meno podnikov, keďže prácu s azbestom bude možné vnímať ako rizikové povolanie spojené so zdravotnými problémami v menšej miere. Z toho dôvodu je možné, že podnikom by sa tým uľahčil nábor a udržanie zamestnancov, čím sa znížia náklady na prijímanie pracovníkov a zvýši sa ich produktivita.

Návrhom sa nezavádzajú žiadne dodatočné informačné povinnosti, a preto sa ním nezvýši administratívne zaťaženie podnikov.

Vplyv na životné prostredie

O vplyve na životné prostredie existuje malé množstvo nameraných údajov. Uvoľňovanie azbestu sa však predpokladá na pomerne nízkej úrovni, a to na základe súčasných pravidiel o azbestovom odpade a o demolácii alebo údržbárskych činnostiach, ktoré zahŕňajú azbest v budovách[49]. V dôsledku uvedených nízkych úrovní uvoľňovania sa predpokladá, že environmentálny vplyv azbestu je napriek perzistencii a toxicite azbestových vlákien pomerne nízky. Ďalšími opatreniami manažmentu rizík na dosiahnutie súladu s prísnejšou hodnotou OEL sa môže zároveň prispieť k marginálnemu zlepšeniu vystavenia životného prostredia azbestu, aj keď je nepravdepodobné, že sa zaznamenajú významné rozdiely. Environmentálny vplyv azbestu sa znižuje existujúcimi právnymi predpismi EÚ o odpadoch, ktorými sa komplexne upravuje environmentálne vhodné nakladanie s azbestovým odpadom po jeho vzniku[50]. Azbestový odpad sa klasifikuje ako nebezpečný odpad[51]. V rámci právnych predpisov EÚ o odpadoch sa preto na vznik, prepravu a nakladanie s takýmto odpadom uplatňujú osobitné a prísnejšie pravidlá, a to vrátane povinností týkajúcich sa vysledovateľnosti s cieľom zabezpečiť, že s odpadom sa nakladá spôsobom, ktorým sa chráni životné prostredie.

---

48 Pozri poznámku pod čiarou č. 18.

49 Rámcová smernica 2008/98/ES o odpade a smernica 1999/31/ES o skládkach odpadov, ktoré sa zaoberajú environmentálne vhodným nakladaním s azbestovým odpadom, ako aj *Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie* a *Usmernenia pre audity odpadu pred demolačnými a renovačnými prácami na budovách*, ktoré uverejnila Komisia a ktorých cieľom je pomáhať podnikom pri bezpečnom odstraňovaní azbestu a nakladaní s ním.

50 Podľa článku 2 ods. 1 písm. b) smernice 2008/98/ES o odpade sú z rozsahu pôsobnosti tejto smernice vyňaté „budovy trvalo spojené s pôdou“, keďže sa nepovažujú za odpad.

51 V súlade s prílohou III k smernici 2008/98/ES o odpade a rozhodnutí 2000/532/ES o zozname odpadov.

Keďže spoločnosti by mohli dodatočné náklady vyplývajúce z prísnejšej hodnoty OEL preniesť na zákazníkov, mali by sa zvážiť možné negatívne vplyvy na obnovu a ekologické ciele (napr. odložené obnovy a nevyužité úspory energie). Čím prísnejšia je hodnota OEL, tým väčšie budú tieto negatívne vplyvy. Budovy predstavujú 36 % emisií skleníkových plynov súvisiacich s energetikou. Vzhľadom na to, že 85 % súčasných budov bude existovať aj v roku 2050, obnovy zamerané na energetickú efektívnosť budú zásadné pri dosahovaní cieľov Európskej zelenej dohody[52]. V tejto súvislosti je cieľom iniciatívy „vlna obnovy“[53] zdvojnásobenie ročnej miery energetickej obnovy do roku 2030. Špecializované práce obnovy na zníženie energetickej spotreby môžu z dlhodobého hľadiska zvýšiť hodnotu nehnuteľností a vytvoriť pracovné miesta a investície zakorenené v dodávateľských reťazcoch, ktoré často majú lokálny charakter.

Vplyv na zmenu klímy

Azbest sa vyznačuje vlastnosťou pohlcovať molekuly oxidu uhličitého nachádzajúce sa v dažďovej vode alebo vo vzduchu[54], čím môže zohrávať úlohu pri zmene klímy. Keďže však uvoľnenia do životného prostredia budú na nízkej úrovni, neočakáva sa, že táto iniciatíva bude mať vplyv na zmenu klímy.

Extrémne poveternostné podmienky v dôsledku zmeny klímy môžu na druhej strane viesť k zvýšeniu erózie existujúcich materiálov obsahujúcich azbest (napr. strešných krytín a iných vonkajších stavebných materiálov obsahujúcich azbest), a teda potenciálne spôsobiť ich uvoľňovanie do životného prostredia.

Vplyv na členské štáty/vnútroštátne orgány

Pokiaľ ide o vplyv na členské štáty/vnútroštátne orgány, členské štáty so zavedenou hodnotou OEL pre azbest na úrovni limitnej hodnoty stanovenej v tejto iniciatíve alebo na nižšej úrovni budú menej ovplyvnené ako tie, ktoré majú vyššiu hodnotu OEL. Neočakáva sa, že náklady vnútroštátnych orgánov, ktoré sa odhadujú približne na úrovni 390 tisíc EUR ročne na krajinu, budú výrazné. Tieto náklady sa týkajú: i) transpozičných nákladov na prijatie vnútroštátnych ustanovení s cieľom zohľadniť zmeny hodnoty OEL, ii) nákladov na zmenu usmernení (vrátane odporúčaných opatrení na zabezpečenie, že koncentrácie expozície pri práci sú hlboko pod úrovňou hodnoty OEL) a iii) nákladov na presadzovanie, monitorovanie a vydávanie rozhodnutí. Náklady v súvislosti s bodom iii) sú odvodené výlučne zo spracúvania nových oznámení[55], pričom ich výška sa odhaduje v rozmedzí od 650 miliónov do 2,18 miliardy EUR za obdobie 40 rokov alebo 16,25 až 54,5 milióna EUR ročne.

Na základe skúseností z práce Výboru vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce (SLIC) a so zreteľom na spôsob organizácie činností na presadzovanie právnych predpisov v rôznych členských štátoch nie je pravdepodobné, že by revízia limitnej hodnoty pre azbest v rámci smernice o ochrane pred azbestom pri práci mala vplyv na celkové náklady na inšpekcie. Tie

52 https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:c51fe6d1-5da2-11ec-9c6c-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF.

53 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/eu_renovation_wave_strategy.pdf.

54 https://www.technologyreview.com/2020/10/06/1009374/asbestos-could-be-a-powerful-weapon-against-climate-change-you-read-that-right/

55 Plánovanou revíziou smernice o ochrane pred azbestom pri práci sa nemení systém oznamovacej povinnosti. Znížením hodnoty OEL sa môžu nepriamo zvýšiť náklady členských štátov a podnikov, ak sa zvýši počet oznámení. Tieto náklady by boli skôr spojené so súčasným spôsobom vykonávania smernice o ochrane pred azbestom pri práci v členských štátoch (vo vzťahu k systému oznamovacej povinnosti) než s administratívnou povinnosťou vyplývajúcou zo zmeny hodnoty OEL.

sa väčšinou plánujú nezávisle od návrhu, často po prijatí sťažností alebo v súlade s kontrolnou stratégiou daného orgánu. Inšpekcie sa však môžu zameriavať na relevantné odvetvia, v ktorých sa azbest vyskytuje.

Táto iniciatíva by mala ďalej prispieť aj k zmierneniu finančných strát systémov sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti členských štátov, keďže sa ňou predchádza zlému zdravotnému stavu. Predpokladané prínosy pre verejné orgány (3,4 milióna EUR počas 40 rokov) sú nižšie ako kvantifikované náklady (približne 421 miliónov EUR počas 40 rokov).

Pokiaľ ide o zjednodušenie a zvýšenie účinnosti súčasných právnych predpisov, uprednostňovanou možnosťou sa eliminuje potreba členských štátov vykonávať vlastné vedecké analýzy na revíziu hodnoty OEL. Zjednodušením sa zároveň pomáha zamestnávateľom pri zabezpečení súladu s právnymi predpismi, najmä zamestnávateľom pôsobiacim vo viacerých členských štátoch.

Prínos k udržateľnému rozvoju

Touto iniciatívou sa prispeje k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja týkajúcich sa dobrého zdravia a blahobytu (cieľ udržateľného rozvoja 3) a dôstojnej práce a hospodárskeho rastu (cieľ udržateľného rozvoja 8). Zároveň sa očakáva, že bude mať pozitívny vplyv na cieľ udržateľného rozvoja týkajúci sa priemyslu, inovácie a infraštruktúry (cieľ udržateľného rozvoja 9) a zodpovednej výroby a spotreby (cieľ udržateľného rozvoja 12).

Vplyv na digitalizáciu

Hoci sa vplyv na digitalizáciu podrobne neanalyzoval, možno predpokladať, že bude pozitívny, napríklad z dôvodu vývoja nástrojov umelej inteligencie v kombinácii s technikami na meranie s cieľom spresniť počítanie vlákien alebo rozvoja robotickej extrakcie azbestu z budov.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Vplyv na MSP

Tento návrh neobsahuje žiadne výnimky pre mikropodniky ani MSP. Podľa smernice o ochrane pred azbestom pri práci nie sú MSP oslobodené od povinnosti znížiť vystavenie pracovníkov prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest na mieste výkonu práce na minimum a v každom prípade pod limitnú hodnotu ustanovenú v článku 8 smernice o ochrane pred azbestom pri práci.

Revízia limitnej hodnoty pre azbest, ako sa stanovuje v tomto návrhu, by nemala mať žiadny vplyv na MSP usadené v tých členských štátoch, kde sú vnútroštátne limitné hodnoty buď rovnaké, alebo nižšie než navrhované hodnoty. Hospodársky vplyv to však môže mať na MSP a iné podniky v tých členských štátoch, ktoré majú v súčasnosti zavedené vyššie hodnoty OEL pre azbest.

Je pravdepodobné, že na malé podniky, ktoré predstavujú 99,32 % podnikov pracujúcich s azbestom vo všetkých odvetviach, bude mať znížená hodnota OEL pre azbest pravdepodobne väčší vplyv.

Očakáva sa, že náklady budú mať malý vplyv (pomer nákladov k obratu v rozmedzí od 2 do 4 %) v odvetviach opravy elektrických zariadení, opravy a údržby lodí a člnov a údržby a opravy motorových vozidiel (0,02 % všetkých podnikov, ktoré nakladajú s azbestom). S výnimkou MSP v uvedených odvetviach, na prevažnú väčšinu MSP nebude mať zvýšenie nákladov nevyhnutne vplyv.

Preto možno konštatovať, že v celkovej analýze predloženej v posúdení vplyvu pripojenom k tomuto návrhu sa náležite zohľadnili osobitosti, obmedzenia a konkrétne výzvy MSP.

Vplyv na konkurencieschopnosť EÚ alebo medzinárodný obchod

Táto iniciatíva bude mať pozitívny vplyv na hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu tým, že: i) zníži konkurenčné rozdiely medzi podnikmi pôsobiacimi v členských štátoch s rôznymi vnútroštátnymi hodnotami OEL pre azbest a ii) poskytne väčšiu istotu týkajúcu sa vymožiteľnej limitnej hodnoty expozície v celej EÚ.

Zavedenie nižšej hodnoty OEL bude mať menší vplyv na konkurencieschopnosť podnikov, ktoré sa už blížia ku ktorejkoľvek z posudzovanej hodnoty OEL. Platí to najmä pre podniky pôsobiace vo Francúzsku, Dánsku, Holandsku a Nemecku, v ktorých sú hodnoty OEL podobné alebo nižšie ako navrhovaná možnosť týkajúca sa hodnoty OEL (0,01 vlákna/cm^3).

Týmto sa môžu tieto podniky stať nákladovo konkurencieschopnejšími ako podniky tradične pôsobiace na inom mieste v EÚ alebo mimo nej. Väčšina práce s azbestom sa však vykonáva *in situ* (t. j. na mieste, na ktorom sa nachádza budova). Z toho vyplýva, že podnikom nevzniká žiadna konkurenčná výhoda vyplývajúca z menej prísnych požiadaviek v krajine ich pôvodu. Hoci väčšinu činností týkajúcich sa azbestu vykonávajú spoločnosti pôsobiace len v jednom členskom štáte, väčším podnikom (a v menšej miere aj stredným podnikom) so zariadeniami vo viacerých členských štátoch by mohlo byť administratívne zjednodušenie prínosom, a to vďaka harmonizovanému súboru požiadaviek dosahovania súladu.

- **Základné práva**

Vplyv na základné práva sa považuje za pozitívny, najmä pokiaľ ide o článok 2 (Právo na život) a článok 31 (Spravodlivé a primerané pracovné podmienky) Charty základných práv Európskej únie.

Rodová rovnosť v odvetví stavebníctva – 97 % pracovníkov tvoria muži[56].

4 VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nevyžaduje dodatočné rozpočtové a ľudské zdroje z rozpočtu EÚ ani orgánov zriadených EÚ.

[56] Eurostat, *Pracovné miesta naďalej rozdelené podľa pohlavia*.

5 ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Hlavnými ukazovateľmi pri monitorovaní vplyvu tejto smernice sú: i) počet chorôb z povolania a prípadov rakoviny z povolania v EÚ a ii) zníženie nákladov súvisiacich s rakovinou z povolania pre hospodárske subjekty a systémy sociálneho zabezpečenia v EÚ.

Monitorovanie prvého ukazovateľa je založené na: i) dostupných údajoch zozbieraných Eurostatom, ii) údajoch, ktoré zamestnávatelia oznámili príslušným vnútroštátnym orgánom o prípadoch ochorenia na rakovinu, ktoré boli zistené podľa vnútroštátnych právnych predpisov alebo praxe ako dôsledok vystavenia azbestu pri práci v súlade s článkom 14 ods. 8 smernice o karcinogénoch, mutagénoch a látkach poškodzujúcich reprodukciu a ku ktorým má Komisia prístup v súlade s článkom 18 uvedenej smernice a iii) údajoch, ktoré členské štáty predložili v zmysle článku 22 smernice o ochrane pred azbestom pri práci týkajúceho sa predkladania správ Komisii o vykonávaní uvedenej smernice v praxi v súlade s článkom 17a rámcovej smernice o BOZP.

Pri monitorovaní druhého ukazovateľa treba porovnať odhadované údaje, ktoré sa týkajú zaťaženia spôsobeného rakovinou z povolania z hľadiska hospodárskej straty a nákladov na zdravotnú starostlivosť, s údajmi, ktoré boli k týmto aspektom zhromaždené po prijatí revízie. Stratu produktivity a náklady na zdravotnú starostlivosť možno vypočítať z počtu prípadov rakoviny z povolania a počtu úmrtí na rakovinu z povolania.

Súlad transpozície zmenených ustanovení sa posúdi dvojfázovo (kontrola transpozície a kontrola súladu). Komisia vyhodnotí praktické vykonávanie navrhovanej zmeny v rámci pravidelného hodnotenia, ktoré musí vykonávať v zmysle článku 17a rámcovej smernice o BOZP. Monitorovanie uplatňovania a presadzovania uskutočnia vnútroštátne orgány, konkrétne národné inšpektoráty práce.

Na úrovni EÚ Výbor vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce (SLIC) informuje Komisiu o všetkých praktických problémoch v súvislosti s presadzovaním smernice o ochrane pred azbestom pri práci, ako aj o ťažkostiach v oblasti dosahovania súladu so záväznou limitnou hodnotou pre azbest.

Zber spoľahlivých údajov je v tejto oblasti náročný. Komisia a Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) preto aktívne pracujú na zlepšení kvality a dostupnosti údajov tak, aby sa dal presnejšie merať skutočný vplyv navrhovanej iniciatívy a mohli sa vypracovať dodatočné ukazovatele (napr. o úmrtnosti spôsobenej rakovinou z povolania).

Medzi prebiehajúce projekty vytvárajúce užitočné údaje patrí spolupráca s vnútroštátnymi orgánmi na zbere údajov pre európsku štatistiku chorôb z povolania[57] a na prieskume o vystavení pracovníkov rizikovým faktorom vzniku rakoviny, ktorý má realizovať agentúra EU-OSHA[58]. Následným krokom po legislatívnych krokoch musí byť účinné vykonávanie na pracoviskách. Podniky môžu využiť širokú škálu nástrojov, informácií a osvedčených postupov, ktoré poskytuje agentúra EU-OSHA ako súčasť kampane za zdravé pracoviská venovanej nebezpečným látkam[59].

---

57 https://ec.europa.eu/eurostat/web/experimental-statistics/european-occupational-diseases-statistics.

58 https://osha.europa.eu/sk/facts-and-figures/workers-exposure-survey-cancer-risk-factors-europe. Prieskum sa najskôr uskutoční v reprezentatívnej vzorke šiestich členských štátov a vzťahovať sa bude na 24 rizikových faktorov vzniku rakoviny vrátane azbestu, pričom jeho prvé výsledky sa očakávajú v roku 2023.

59 Kampaň mala viacero cieľov vrátane zvyšovania povedomia o význame predchádzania rizikám, ktoré predstavujú nebezpečné látky, podpory hodnotenia rizík, zlepšovania povedomia o rizikách vystavenia

Komisia v spolupráci s Poradným výborom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zároveň plánuje po prijatí zmeny smernice o ochrane pred azbestom pri práci vypracovať usmernenia na podporu uplatňovania tejto smernice. V usmerneniach by sa mohli poskytnúť podrobné informácie o ustanoveniach, ktoré sú už súčasťou súčasnej verzie smernice o ochrane pred azbestom pri práci (napríklad o odbornej príprave a používaní osobných ochranných prostriedkov). Niektoré z týchto ustanovení patria do právomoci členských štátov (ako je certifikácia firiem odstraňujúcich azbest), prínosom by však mohlo byť objasnenie a poradenstvo týkajúce sa týchto ustanovení.

Zásadný význam má podpora primeranej odbornej prípravy všetkých pracovníkov, ktorí zaobchádzajú s azbestom v rámci stavebných, renovačných a demolačných prác. Usmernenia by mohli členským štátom a zamestnávateľom, najmä MSP, pomôcť zabezpečiť, že pracovníci sú oboznámení o preventívnych opatreniach, aby sa dosiahla najvyššia úroveň ochrany.

Usmernenia by sa zároveň mohli zamerať aj na ďalšie otázky týkajúce sa postupu pri dekontaminácii, čím by sa ustanovenia súčasnej smernice o ochrane pred azbestom pri práci doplnili:

o vyhotovenie plánu prác pred začiatkom demolačných prác alebo prác na odstránenie azbestu a/alebo materiálov obsahujúcich azbest z budov, stavieb, závodov alebo vybavenia alebo z lodí, ktorý musí na požiadanie príslušných orgánov obsahovať informácie o ochrane a dekontaminácii tých, ktorí vykonávajú prácu [článok 13 ods. 2 tretí pododsek písm. d) bod i)]; a

o odbornú prípravu pracovníkov, ktorá im umožní získať potrebné vedomosti a zručnosti v oblasti prevencie a bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o postupy pri dekontaminácii [článok 14 ods. 2 písm. g)].

Usmernenia by sa mohli zamerať aj na ustanovenia, ktoré patria do právomoci členských štátov (ako je certifikácia firiem odstraňujúcich azbest). Prínosom by mohla byť dodatočná podpora týkajúca sa týchto ustanovení. V usmerneniach by sa mohli zároveň poskytnúť praktické informácie o koncepciách týkajúcich sa vykonávania smernice o ochrane pred azbestom pri práci, ako sú sporadické vystavenia a vystavenia nízkej intenzity, nedrobivosť, odoberanie vzoriek, plány práce, oznámenia vnútroštátnym orgánom, kontroly primeranosti osobných ochranných prostriedkov, vedenie lekárskych záznamov a lekárskych potvrdení. Obsahom usmernení budú vo vhodných prípadoch sektorové riešenia. Všetkým zainteresovaným stranám by sa tým umožnilo vykonať predpokladaný počet renovácií pri zabezpečení najvyššej úrovne ochrany pracovníkov pred vystavením azbestu.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Členské štáty musia Komisii zaslať znenie vnútroštátnych ustanovení, ktorými sa smernica transponuje, a tabuľku zhody medzi uvedenými ustanoveniami a smernicou. Na zabezpečenie dodržiavania minimálnych požiadaviek, ktoré sú stanovené v tomto návrhu, sú potrebné jednoznačné informácie o transpozícii uvedených nových ustanovení.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje, aby sa členské štáty zaviazali pripojiť k oznámeniu o transpozičných opatreniach určenému Komisii jeden alebo viacero

účinkom karcinogénov na pracovisku či zlepšovania poznatkov o legislatívnom rámci. Kampaň sa konala v rokoch 2018 až 2019. Jedným z jej prvkov je databáza usmernení a osvedčených postupov, ktorá je dostupná na https://osha.europa.eu/sk/themes/dangerous-substances/practical-tools-dangerous-substances.

dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Článok 1

V článku 1 sa stanovuje zmena smernice o ochrane pred azbestom pri práci, najmä pokiaľ ide o aktualizáciu limitnej hodnoty pre azbest a ďalšie menej významné aspekty spojené so znížením súčasnej hodnoty OEL (napr. techniky na meranie a technické a jazykové objasnenia a zmeny znenia smernice o ochrane pred azbestom pri práci).

Preto sa navrhuje náhrada článku 8 novým znením, v ktorom sa od zamestnávateľov vyžaduje, aby zabezpečili, že žiaden pracovník nie je vystavený vyššej koncentrácii azbestu vo vzduchu ako 0,01 vlákna/cm^3 vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru. Keďže hodnotu OEL na úrovni 0,01 vlákna/cm^3 je možné merať prostredníctvom fázovej kontrastnej mikroskopie, na zavedenie revidovanej hodnoty OEL nie je potrebné žiadne prechodné obdobie.

Na základe stanoviska Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sa však použitie modernejšej a citlivejšej metodiky na základe elektrónovej mikroskopie tam, kde je to možné, v článku výslovne uvádza, spolu s odporúčaným počítaním vlákien fázovým kontrastným mikroskopom, čo je metóda, ktorou sa poskytujú rovnaké alebo lepšie výsledky ako pri fázovom kontrastnom mikroskope.

S cieľom predísť nejednoznačnosti a protichodným výkladom sa začlenilo výslovné ustanovenie, že azbest v zmysle smernice o ochrane pred azbestom pri práci je karcinogénny a že azbest sú vláknité kremičitany klasifikované ako karcinogény kategórie 1A podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008[60].

V článku 1 sa takisto objasňuje povinnosť zamestnávateľov znížiť expozíciu pracovníkov prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest na mieste výkonu práce na minimum, pričom sa upresňuje, že sa musí v každom prípade znížiť na takú nízku úroveň pod úrovňou stanovenou v návrhu, ako je to technicky možné.

Povinnosť zamestnávateľov prijať všetky potrebné kroky na identifikáciu materiálov, u ktorých sa predpokladá obsah azbestu, pred začiatkom búracích alebo údržbárskych prác, a to na základe informácií získaných od vlastníkov priestorov, sa rozširuje s cieľom zahrnúť aj iné príslušné zdroje informácií, ako sú príslušné registre.

Články 2 až 4

Články 2 až 4 obsahujú ustanovenia o transpozícii do vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov. V článku 3 sa stanovuje dátum nadobudnutia účinnosti navrhovanej smernice.

[60] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1).

2022/0298 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 2009/148/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 153 ods. 2 písm. b) v spojení s jej článkom 153 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[1],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom[2],

keďže:

(1) Cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES[3] je ochrana zdravia a bezpečnosti pracovníkov pred rizikami z expozície azbestu na pracovisku. V uvedenej smernici sa ustanovuje konzistentná úroveň ochrany pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu na pracovisku prostredníctvom rámca všeobecných zásad s cieľom umožniť členským štátom zabezpečovať konzistentné uplatňovanie príslušných minimálnych požiadaviek. Cieľom týchto minimálnych požiadaviek je chrániť pracovníkov na úrovni Únie, zatiaľ čo členské štáty môžu stanoviť prísnejšie ustanovenia.

(2) Ustanovenia tejto smernice by sa mali uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie, prípadne osobitné ustanovenia obsiahnuté v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES[4].

(3) Azbest je vysoko nebezpečný karcinogén, ktorý stále ovplyvňuje rôzne hospodárske odvetvia, ako je stavebníctvo a obnova budov, ťažba a dobývanie, nakladanie s odpadom a hasenie požiarov, kde sú pracovníci vystavení vysokému riziku expozície. Azbestové vlákna sú klasifikované ako karcinogény kategórie1A podľa

---

1 Ú. v. EÚ C 56, 16.2.2021, s. 63.

2 Pozícia Európskeho parlamentu z XXXXX (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z XXXXX.

3 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES z 30. novembra 2009 o ochrane pracovníkov pred rizikami z vystavenia účinkom azbestu pri práci (Text s významom pre EHP). Ú. v. EÚ L 330, 16.12.2009, s. 28.

4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci (šiesta samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice Rady 89/391/EHS) (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 50).

nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 [5]. Pri vdýchnutí môžu azbestové vlákna vo vzduchu viesť k závažným ochoreniam, ako je mezotelióm a rakovina pľúc, pričom môže trvať v priemere 30 rokov, kým sa prejavia prvé príznaky ochorenia od okamihu expozície, čo v konečnom dôsledku vedie k úmrtiam súvisiacim so zamestnaním.

(4) V nadväznosti na nový vedecko-technologický vývoj v tejto oblasti existuje priestor na zlepšenie ochrany pracovníkov vystavených azbestu, a tým na zníženie pravdepodobnosti, že sa u nich vyskytnú ochorenia súvisiace s azbestom. Keďže azbest je bezprahový karcinogén, nie je vedecky možné určiť úrovne, pod ktorými by expozícia neviedla k nepriaznivým účinkom na zdravie. Je však možné odvodiť vzťah medzi expozíciou a rizikom, čím sa uľahčí stanovenie limitnej hodnoty expozície pri práci (ďalej len „hodnota OEL“) tým, že sa zohľadní prijateľná úroveň nadmerného rizika. V dôsledku toho by sa mala hodnota OEL pre azbest revidovať s cieľom znížiť riziko znížením úrovní expozície.

(5) Európsky plán boja proti rakovine[6] podporuje potrebu konať v oblasti ochrany pracovníkov pred karcinogénnymi látkami. Lepšia ochrana pracovníkov vystavených azbestu bude dôležitá aj v kontexte zelenej transformácie a vykonávania Európskej zelenej dohody, a to najmä v rámci iniciatívy „vlna obnovy“[7]. V odporúčaniach občanov v rámci Konferencie o budúcnosti Európy[8] sa takisto zdôraznil význam spravodlivých pracovných podmienok, najmä revízia smernice 2009/148/ES.

(6) Záväzná limitná hodnota expozície pri práci pre azbest, ktorá sa nesmie prekročiť, je dôležitou súčasťou všeobecných opatrení na ochranu pracovníkov stanovených v smernici 2009/148/ES, spolu s vhodnými opatreniami manažmentu rizík a poskytovaním primeraných dýchacích prístrojov a iných osobných ochranných prostriedkov.

(7) Limitná hodnota pre azbest stanovená v smernici 2009/148/ES by sa mala revidovať na základe hodnotení Komisie a najnovších vedeckých dôkazov a technických údajov. Jej revízia je takisto účinným spôsobom, ako zaistiť primeranú aktualizáciu preventívnych a ochranných opatrení vo všetkých členských štátoch.

(8) V tejto smernici by sa mala stanoviť revidovaná limitná hodnota na základe dostupných informácií vrátane aktuálnych vedeckých dôkazov a technických údajov, a to na základe dôkladného posúdenia sociálno-ekonomického vplyvu a dostupnosti protokolov a techník na meranie expozície na pracovisku. Informácie by mali vychádzať zo stanovísk Výboru pre hodnotenie rizík zriadeného pri Európskej

---

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Text s významom pre EHP).
Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1.

6 https://ec.europa.eu/health/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.

7 Vlna obnovy: zdvojnásobenie miery obnovy s cieľom znížiť emisie, podporiť obnovu a znížiť energetickú chudobu, COM(2020) 662 final.

8 Konferencia o budúcnosti Európy. Správa o konečnom výsledku (máj 2022). https://prod-cofe-platform.s3.eu-central-1.amazonaws.com/8pl7jfzc6ae3jy2doji28fni27a3?response-content-disposition=inline%3B%20filename%3D%22CoFE_Report_with_annexes_EN.pdf%22 %3B%20filename%2A%3DUTF-8 %27 %27CoFE_Report_with_annexes_EN.pdf&response-content-type=application%2Fpdf&X-Amz-Algorithm=AWS4-HMAC-SHA256&X-Amz-Credential=AKIA3LJJXGZPDFYVOW5V%2F20220917 %2Feu-central-1 %2Fs3 %2Faws4_request&X-Amz-Date=20220917T104038Z&X-Amz-Expires=300&X-Amz-SignedHeaders=host&X-Amz-Signature=6806caf5fd75a86ad4e907b934b2194de4c3c0c756a8d2a34c5e8b68985ffbde.

chemickej agentúre zriadenej nariadením (ES) č. 1907/2006 a zo stanovísk Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zriadeného rozhodnutím Rady z 22. júla 2003[9].

(9) Pri zohľadnení príslušných vedeckých poznatkov a vyváženého prístupu, ktorý zabezpečuje primeranú ochranu pracovníkov na úrovni Únie a súčasne predchádza neprimeraným ekonomickým nevýhodám a záťaži pre dotknuté hospodárske subjekty (vrátane MSP), by sa mala stanoviť revidovaná hodnota OEL rovnajúca sa 0,01 vlákna/cm^3 vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru. Tento vyvážený prístup vychádza z cieľa v oblasti verejného zdravia zameraného na nevyhnutné bezpečné odstránenie azbestu. Zvažovalo sa aj navrhnutie hodnoty OEL, ktorá zohľadňuje ekonomické a technické hľadiská s cieľom umožniť účinné odstránenie.

(10) Komisia uskutočnila dvojfázovú konzultáciu so sociálnymi partnermi na úrovni Únie v súlade s článkom 154 ZFEÚ. Viedla takisto konzultácie s Poradným výborom pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ktorý prijal stanovisko aj s uvedením informácií na úspešné vykonávanie revidovaných možností týkajúcich sa hodnoty OEL. Európsky parlament prijal uznesenie[10], v ktorom vyzval na prijatie návrhu na aktualizáciu smernice 2009/148/ES, aby sa posilnili opatrenia Únie na ochranu pracovníkov pred ohrozením azbestom.

(11) V súčasnosti najpoužívanejšou metódou na pravidelné meranie azbestu je optická mikroskopia, hoci neumožňuje počítanie najmenších zdraviu škodlivých vlákien. Keďže pomocou fázového kontrastného mikroskopu je možné namerať hodnotu OEL rovnajúcu sa 0,01 vlákna/cm^3, na zavedenie revidovanej hodnoty OEL nie je potrebné žiadne prechodné obdobie. V súlade so stanoviskom Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci by sa mala použiť modernejšia a citlivejšia metodika založená na elektrónovej mikroskopii, pričom by sa mala zohľadniť potreba primeraného prechodného obdobia a väčšej harmonizácie rôznych metodík elektrónovej mikroskopie na úrovni EÚ.

(12) Pri zohľadnení požiadaviek na minimalizáciu expozície, ktoré sú stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES, by zamestnávatelia mali zabezpečiť, aby sa riziko súvisiace s expozíciou pracovníkov azbestu na pracovisku znížilo na minimum a v každom prípade na takú nízku úroveň, ako je to technicky možné.

(13) Pre pracovníkov, ktorí sú alebo pravdepodobne budú vystavení azbestu, sú potrebné osobitné kontrolné opatrenia a preventívne opatrenia, ako napríklad podrobenie pracovníkov dekontaminačnému postupu a absolvovanie súvisiacej odbornej prípravy, aby sa výrazne prispelo k zníženiu rizík súvisiacich s takouto expozíciou.

(14) Dôležité sú preventívne opatrenia na ochranu zdravia pracovníkov vystavených azbestu a predpokladaný záväzok členských štátov týkajúci sa dohľadu nad ich zdravím, a to najmä pokračovanie v zdravotnom dohľade po skončení expozície.

(15) Zamestnávatelia by mali prijať všetky potrebné kroky na identifikáciu materiálov, u ktorých sa predpokladá obsah azbestu, a to podľa potreby získaním informácií od vlastníkov priestorov, ako aj z iných zdrojov informácií vrátane príslušných registrov.

---

[9] Rozhodnutie Rady z 22. júla 2003, ktorým sa zriaďuje Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (Ú. v. EÚ C 218, 13.9.2003, s. 1).

[10] Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. októbra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o ochrane pracovníkov pred azbestom [2019/2182(INL)] (Ú. v. EÚ C 184, 5.5.2022, s. 45.).

Mali by pred začiatkom akéhokoľvek projektu odstraňovania azbestu urobiť záznam o prítomnosti alebo o predpokladanej prítomnosti azbestu v budovách alebo zariadeniach, a tieto informácie oznámiť ostatným ľuďom, ktorí by mohli byť vystavení azbestu v dôsledku jeho použitia, údržby alebo iných činností v danej budove alebo na nej.

(16) Keďže cieľ tejto smernice, a to ochrana pracovníkov pred rizikami pre ich zdravie a bezpečnosť v dôsledku alebo v pravdepodobnom dôsledku vystavenia účinkom azbestu pri práci vrátane prevencie pred takýmito rizikami, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu jeho rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa.

(17) Keďže sa táto smernica týka ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov na pracovisku, mala by sa transponovať v lehote do dvoch rokov od dátumu nadobudnutia jej účinnosti.

(18) Smernica 2009/148/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny smernice 2009/148/ES

Smernica 2009/148/ES sa mení takto:

1. V článku 1 ods. 1 sa dopĺňa tento tretí pododsek:

„***Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/37/ES* sa uplatnia vždy, keď sú prospešnejšie pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov pri práci.***“

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/37 z 29. apríla 2004 o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom, mutagénom alebo reprodukčne toxickým látkam pri práci (šiesta samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice Rady 89/391/EHS) (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 50), naposledy zmenená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/431 z 9. marca 2022 (Ú. v. EÚ L 88, 16.3.2022, s. 1 – 14).;

2. Článok 2 sa nahrádza takto:

„Článok 2

Na účely tejto smernice „azbest“ znamená nasledujúce vláknité kremičitany, ***ktoré sú klasifikované ako karcinogény kategórie 1A podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008****:

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1–1355).;

1. a) azbest, aktinolit, CAS* 77536-66-4;

b) azbest, amozit (gruenerit), CAS 12172-73-5;

c) azbest, anthofylit, CAS 77536-67-5;

d) azbest, chryzotil, CAS 12001-29-5;

e) azbest, krocidolit, CAS 12001-28-4;

f) azbest, tremolit, CAS 77536-68-6.“

*CAS: číslo služby CAS (Chemical Abstract Service).“;

3. Článok 6 sa nahrádza takto:

„Článok 6

Pre všetky činnosti uvedené v článku 3 ods. 1 vystavenie pracovníkov prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest na mieste výkonu práce sa zníži na minimum a v každom prípade ***na takú nízku úroveň, ako je to technicky možné,*** pod limitnú hodnotu stanovenú v článku 8, najmä na základe nasledujúcich opatrení:

a) počet pracovníkov vystavených alebo pravdepodobne vystavených prachu pochádzajúcemu z azbestu alebo z materiálov obsahujúcich azbest musí byť obmedzený na najnižšiu možnú hodnotu;

b) pracovné postupy musia byť navrhnuté tak, aby sa netvoril azbestový prach alebo, ak to nie je možné, aby sa zabránilo uvoľňovaniu azbestového prachu do vzduchu;

c) všetky priestory a zariadenia, ktoré sú zapojené do upravovania azbestu, sa musia dať pravidelne a účinne čistiť a udržiavať;

d) azbest alebo materiály obsahujúce azbest a vytvárajúce prach sa musia skladovať a prepravovať vo vhodnom uzavretom balení;

e) odpad sa musí zbierať a odstraňovať z miesta výkonu práce čo najskôr, vo vhodnom uzavretom balení s označením oznamujúcim, že obsahuje azbest; toto opatrenie neplatí pre banské činnosti; s týmto odpadom sa potom musí zaobchádzať v súlade so ***smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES****.

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).“;

4. V článku 7 ods. 6 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Počítanie vlákien sa vykonáva fázovým kontrastným mikroskopom (FKM) v súlade s metódou odporúčanou Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) z roku 1997* alebo***, tam, kde je to možné,*** inou metódou, ktorá poskytuje rovnaké ***alebo lepšie*** výsledky***, ako je metóda na základe elektrónovej mikroskopie***.

* Stanovenie koncentrácie vlákien vo vzduchu. Odporúčaná metóda pomocou fázového kontrastného optického mikroskopu (metóda membránového filtra), WHO, Ženeva 1997 (ISBN 92 4 154496 1).“;

5. Článok 8 sa nahrádza takto:

„Článok 8

Zamestnávatelia zabezpečia, aby žiadny pracovník nebol vystavený vyššej koncentrácii azbestu vo vzduchu ako ***0,01*** vlákna na cm^3 vo vzťahu k osemhodinovému časovo váženému priemeru (TWA –time-weighted average).“

6. V článku 11 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Pred začiatkom búracích alebo údržbárskych prác zamestnávateľ vykoná, v prípade potreby na základe informácií získaných od vlastníkov priestorov, ***ako aj z iných***

zdrojov informácií vrátane príslušných registrov, všetky potrebné kroky na identifikáciu materiálov, u ktorých sa predpokladá obsah azbestu.“

7. V článku 19 sa odsek 2 nahrádza takto:

„Zamestnávateľ eviduje ***informácie o*** pracovníkoch ***vykonávajúcich*** činnosti podľa článku 3 ods. 1**.** ***V takýchto informáciách*** sa uvedie charakter a trvanie činnosti a vystavenia. Lekár a/alebo orgán zodpovedný za lekársky dohľad má prístup k tejto evidencii. Každý pracovník má prístup k výsledkom v evidencii, ktoré sa ho osobne týkajú. Pracovníci a/alebo ich zástupcovia majú prístup k anonymným kolektívnym informáciám v evidencii. “

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto smernice. Znenie týchto opatrení bezodkladne oznámia Komisii.

   Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda/predsedníčka	*predseda/predsedníčka*